

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 05 Mayıs 2016
Sayı: 3404

5521

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Berat Albayrak tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

Barış Karadeniz

Sinop Milletvekili

Türkiye'deki elektrik kayıp-kaçak miktarını dünya ortalaması ile kıyaslayarak dünya genelinde kayıp kaçak oranının % 3 civarında olduğu, Türkiye'de ise bu oranın % 2,5 olduğu iddia edilmektedir.

Bu iddianın sahipleri elektrik kayıp kaçak oranlarının “dağıtım” mı yoksa “iletim” aşamasında mı olduğunu belirtmedikleri için kayıp kaçak oranları ile ilgili spekülatif yorumlar yapılmakta, Türkiye'nin enerji açığı ile ilgili politikalara temel oluşturmak için bu veriler yanlış ve saptırılarak kullanılmaktadır. Bunun dışında vatandaşlarımız kayıp kaçak oranlarının yanlış ve yanlış olarak kamuoyuna aktarılmasıyla adeta pahalı enerji satın almaya ikna edilmeye çalışılarak mağdur edilmektedir.

Oysa, herkesin bildiği gibi elektriğin santralde üretilmesi ve tüketiciye ulaştırılması arasındaki bu iki temel süreçte farklı miktarlarda kayıp-kaçaklar yaşanmaktadır. Elektrik sistemindeki tedarik zincirinde dağıtım şirketi, elektriği iletim şirketinden satın almakta ve bu elektriği abonelerine satmaktadır. Dağıtım şirketine bağlı olan abonelerin sayaçlarında belirtilen tüketim miktarı ile iletim şirketinin dağıtım şirketine sattığı elektrik miktarı arasındaki fark “dağıtım aşamasındaki kayıp-kaçak” miktarını ortaya koymaktadır. Dağıtım sistemindeki kayıp kaçak oranına göre çok daha düşük olan “iletim sistemi kayıp-kaçakları” ise sistemdeki talep, yük akışları, sıcaklık ve altyapı yatırımlarına bağlı olarak değişmektedir.

Elektrik Piyasası 2014 Yılı Piyasa Gelişim Raporu'na göre, 2014'te iletim sistemindeki ortalama kayıp oranı %2,7 olmuştur. Ancak dağıtımda yaşanan kayıp-kaçaklara bakıldığında – ki kaynaklarda dağıtım aşamasında yaşanan kayıp kaçak oranları, dağıtım şirketlerinin etkin olduğu bölgeler düzeyinde sunulmaktadır- Türkiye'de dağıtım aşamasında en yüksek kayıp kaçak oranı % 74,1 ile Dicle'de en düşük oran ise % 6,33'le Trakya'da gerçekleşmektedir.

Dünya Bankası'nın en güncel tarihli (2013) verilerine göre, Türkiye'de iletim ve dağıtım aşamasında ortaya çıkan toplam kayıp-kaçak elektriğin oranı %15 seviyesindeyken aynı yıl dünya ortalaması %8,16'dır.

Bu nokta, dağıtım ve iletim aşamasındaki kayıplara ayrı ayrı değil bir bütün olarak bir baktığımızda Türkiye'nin dünya ortalamasının üzerinde bir kaçağa sahip olduğu açıkça görülmektedir.

- 1- Enerji nakil hatlarının yetersizliği nedeniyle üretilen elektrik enerjisinin tüketim noktalarına ulaşana kadar ortaya çıkan kayıplar kaç lira maliyetle önlenir, Bakanlığınız bunun hesabını yaptı mı? Bu maliyet bir nükleer santralin maliyetinin kaç katıdır? Türkiye'deki elektrik enerjisinde kayıpların önlenmesi durumunda kaç nükleer santral yapımından vazgeçilir? Kayıp miktarını dünya oranları seviyesine indirmek için, sadece "iletim oranını" açıklayarak "dağıtım oranını" da saklı tutarak manipülasyon yapmaktan öte, hangi somut çalışmaları yapıyorsunuz?
- 2- Teknik olarak kayıpları sıfırlamak mümkün değilse de kaçak oranını sıfıra yaklaştırmak oldukça mümkünken, iktidarınız süresince uyguladığınız politikalarla bu oranlarda neden dünya standartlarındaki oranı yakalayamadınız?
- 3- Dağıtım bölgesi olarak incelendiğinde Dicle, Van Gölü ve Aras bölgelerindeki kayıp-kaçak oranlarının önlenmesi için ortaya çıkacak maliyet bir nükleer santralin maliyetinden az, kazanılacak enerji de birkaç nükleer santralin ürettiğinden fazlayken, ve bu anlamda Türkiye'nin enerji açığı söz konusu değilken Sinop ve Akkuyu'ya neden nükleer enerji santralleri kurulmaktadır?
- 4- 2003-2015 yılları arasında, vatandaşların elektrik faturalarına toplam ne kadar kayıp-kaçak bedeli tahakkuk ettirdiniz? Bu bedelin toplamda ne kadarını tahsil ettiniz? Bu bedellerin illere ve yıllara göre dağılımı nasıl gerçekleşmiştir?